

 ૭૮૬
 21
 1923
 9
 1923
 Regd. No. ૩૬૫

ફાળેલી નિકાલના

ફતવાનો જવાબ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનો હેતુ

તકલેદી અને ખનાવટી બાબતો બહાર કરી
 પોતાની મતલબ અને હિત સાચવવા કેવો
 પ્રયાસ કર્યો છે તેનું પોષણ ઉઘાડું પાડવા અને
 સાચી બીના પ્રકટ કરવા નામાંકિત ઉદ્દેશોની
 સહીઓ સાથેનો ફતવો પ્રકટ કરવામાં આવ્યો છે.

છપાવી પ્રગટ કરનાર,

ખાકસાર ઇસમાઇલ મુલેમાન બદાત,
 ઠેઠ બોધાણ.

૨૦૬૩૫

पृ. ४२९

गुजरात विधानीक मंडल
अ. १६०१६
अ. १६०१६
१०३३५

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૬૩૫ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ રૂઝુલ નિઝારના કાવ્યો
વર્ણન

વિષય ૫૭:૪૨૭

તમામ તારીફ અને સના ખુદા તાલાને સજવાર છે
અને તેમના હથેલી પાક પ્યારા નથી (સ.)ને
ફરદો સલામ જેખા છે.

ન કે રંજ ગેબત સે લોશાં કે હરગીઝ,
યે હમાનદાશ કે શેવા નહિ હય.
ન કર કીના બાઝીસે ખલ્લતકે નાલાં,
કે બદતર કેહ ઈસમે કિતાના નહિ હય.

ઈસ્લામીઓમાં આપણા કેટલાક બંધુઓ દુનીયાની
ખાતર પાક મઝહબે ઈસ્લામના પવિત્ર ફરમાનોથી વેગળા
જઈ પોતાના સ્વાર્થ સાધવા ખોટી અને તકલ્ફદી હકીકત
બહાર કરી સત્ય બાબતોને ગુપ્ત રાખી બીબાઓ ઉપર
ખોટા આળ મૂકે છે, પવિત્ર મઝહબના ખરા ફતવાઓને
સંતાડી દેવું એ મહા પાપ છે. પોતાનું વહીવટણાનું ઇબાણ
અલાવી ઈસ્લામની રૂએ થતા કામોમાં હાની પોહોંચાડે છે
અને બીબાને બહનામ કરવા ખાતર હઠહઠતું બુઢાણું અને
ખોટી બીના પ્રકટ કરે છે. ખરી અને સાચી બાતતો બાણ્યા
છતાં પોતાના હિતના માટે ખોટી હકીકત બહાર કરી છે
એ ઘણી શરમ ભરેલી વાત છે.

ઈસ્લામી બંધુ અને સુન્ની જમાતના વોહરા ભાઈઓને
બહાર કાઢે છું કે, અલ્લે સુરત ગામ બોઢાણુના રહેનાર
ઈબ્રાહીમ સુલેમાન બેમાથે “ફઝુલી નિકાહનો ફતવો” મકટ

કયો છે. પરંતુ તેમણે ઉદમાઓ સામે સત્ય બનાવને પડદા પાછળ રાખી ખોટી હરકત બહાર કરી દીનદાર માણસો ઉપર હલકા શબ્દો લખી ફતવો છપાવ્યો છે.

અસબ્ય અને ખોટી ખીના બહાર કરવી તે શરમભરેલું અને શરીરતમાં મોટો ગુનોહ છે, એવા જુઠાણાથી ખુદા પાક દરેક ઈસ્લામી બાઇને બચાવે, અને સાચી હકીકત ઉપર અમલ કરવા તોણીક આપે.

શરીરતની રૂએ જે નિકાહ સાબિત છે તેને ખોટો બહાર કરી લોકોને બચાવે રસ્તે દોરે નહિ તે માટે મારી સાચી ખીના બહાર કરી અને ઉદમાઓના સહી ફતવા પશુ પ્રગટ કે જે છું કે જેથી તેમનું જુઠાણાનું પોકળ ઉઘાડું થાય. અને (જીના) હરામખોરી જેવા ગુનાહમાંથી બચી બચ.

ફઝુલી નિકાહનો ફતવો આલીમો અને કેટલાક ગૃહસ્થોના નામની આઠમાં પ્રગટ થયો છે. પરંતુ તેમના સમક્ષ પડેલી જુઠાણીઓ વજુહ વગરની અપૂર્ણ અને એકતરફી છે.

મજહુર પ્રસિદ્ધ થયેલા ફતવામાં પડેલી જુઠાણીઓ ઉદમાઓને બહાર કરતાં તે ઉપરથી પશુ પ્રથમ થયેલો મારો નિકાહ (બયજ) દુરસ્ત છે. તે કોઈ પ્રકારે ફાસદ થઈ શકતો નથી. એ બહલનો આ નીચે આલીમોનો ફતવો ટાંકવામાં આવ્યો છે. માટે એ બહલ જે ગેરસમજુતી ફેલાવવામાં આવી છે, તે ન્યાયદિએ બેવાથી દુર થશે.

પ્રસિદ્ધ થએલા ફુલ્લી નિકાહના કૃતવામાં ખાસ એક ઈજ્જતદાર અને નિરદોષ બાઈનું નામ દાખલ કર્યું છે, તે તદ્દન ખોટું છે માત્ર એ નેક બાઈને વગોવવા ખાતર નામ દાખલ કરી પોતાની મતલબ અને સ્વાર્થ સાધવા બાજુ રચેલી છે. આવા જુઠા અને દુનીઆના સ્વાર્થ માટે કામ કરવું એ ઇસ્લામીને શરમભરેલું છે.

મારા પ્રથમ થએલા નિકાહ (બાયજ) દુરસ્ત છે અને પાછળ થએલા નિકાહ (નાબયજ) નાદુરસ્ત છે તે બદલ આલીમોના કૃતવા નીચે ટાંકવામાં આવ્યા છે.

(નાબયજ) નાદુરસ્ત નિકાહથી જે ઓલાહ થાય છે તે વદ્દુજ જુના ગણાય છે અને શરીઅત મુજબ નિકાહ કરનાર ગુનેહગાર થાય છે. માટે તેવા ગુનાહથી ખુદા તાલા દરેક ઇસ્લામી બંધુને બચાવે.

કૃતવા.

સવાલ ૧

દીવના આલીમો અને શરમતીનના સુફીઓ આ મસલામાં શું ફરમાવે છે ? કે,

એક સ્ત્રીની ઉંમર ૧૭-૧૮ વર્ષની છે તે બુદ્ધિશાળી છે તેવી સ્ત્રીને એક પુરૂષ જે સાક્ષીઓની સમક્ષ પૂછ્યું કે, તમે ફલાણા પુરૂષ સાથે નિકાહ પઢવાને મને રબ્બ આપો છો ?

સ્ત્રીએ કહ્યું હા, મેં તમને મારા નિકાહ પઢવાની રબ્બ

આપી. આં વાકયો સ્ત્રી મજકુરે જે શાહેદો સમક્ષ કહ્યા.
જે માણસ સાથે નિકાહ પઢવાની રબ આપી તે પણ
ત્યાંજ હાજર હતો.

સ્ત્રીના વકીલે-જે શાહેદોની રૂબરૂ એક મોલવી સાહેબને
કહ્યું કે, ફલાણા સાથે નિકાહ પઢવા ફલાણી સ્ત્રીએ મને
રબ આપી છે. તેને નિકાહ પઢાવો તેને નિકાહની રબ
આપું છું. તેથી મોલવી સાહેબે જે શાહેદોની રૂબરૂ મજ-
કુર સ્ત્રીને તે પુરૂષ પાસે કબુલ કરાવી કે જેની સાથે
નિકાહ કરવા સ્ત્રી રાજી હતી. તે પુરૂષે જે શાહેદોની રૂબરૂ
કબુલ કરી. તેથી મોલવી સાહેબે કલમો અને નિકાહનો
ખુતબો પઢાવ્યો. એવી રીતે મજકુર ઇસમનો સદરહુ સ્ત્રી
સાથે નિકાહ થયો કે નહિ, તે મજહબે હનફી મુજબ
ફરમાવો ?

દીલ્હીના આલીમોનો ફતવો.

૧ જનાબ મવલાના મોલવી મુફતી મોહમ્મદ કિફાઈ-
તુલાહ સાહેબ જમઈયતે આલિમાએ હિંદની સલાના
પ્રમુખ.

અલ જવાબ,

નિકાહ થઈ ગયો, તેમાં શંકા શું હતી, કે જે માટે
તેહકીક કરવામાં આવી છે. હિંદુસ્તાનમાં ઘણું કરી એવી

વક્રીલાતથીજ નિકાહ પઢાય છે.

મહંમદ કીશાયતુલ્લા
મદ્રસઝે અમીનીયા-દીલ્હી.

અલ જવાબ સહી,

એહકર અબદુલ રહીમ રાંદેરી
મોઅય્યન મુહરરીશ મદ્રસઝે મોહંમદીઆ.

અલ જવાબ હક

મહંમદ હુસેન રાંદેરી
મોહતમીમ મદ્રસે મોહંમદીઆ.

અલ જવાબ સહી

સૈયદ મેહલી હસન મુક્તી-રાંદેર, જી. સુરત.

અલ મુજબ મુસીબ

ફકીર મહમુદ હસન
મદ્રસીસ મદ્રસઝે મોહંમદીઆ-રાંદેર.

અલ જવાબ સહી

મોહમદ સીદીક
મદ્રસીસ મદ્રસા કાલેલ.

અલ જવાબ સહી

મોહંમદ ઇબ્રાહીમ

દેવખંદના આલીમોનો ફતવો.

અલ જવાબ

આવા સંજોગોમાં નિકાહ થઈ ગયો છે.

કેળ ફીફ દુરે મુખતાર—ફક્ત વહીવટો તઆલા આલમુ
કતબા અજુબુર રહેમાન મુફતી
મદ્રસએ—દેવખંદ.

અલ જવાબ સહી

મોહંમદ રહેમતુલ્લા ગુલામ મુદ્રરીસ અવ્વલ
મદ્રસએ કઠોર-૭૦ સુરત.

તા. ૩ જુલાઈ સને ૪૧.

અલ જવાબ સહી

એહકફલ ઈબ્રાહિમ

મોહંમદ ખીન ઇસમાઈલ કફલતવી.

ખાદીમ મદ્રસા અનજુમન ઇસ્લામ—ખોલવડ.

તા. ૩ જુલાઈ સને ૪૧

ભોપાલના આલીમોનો ફતવો.

આવી રીતે નિકાહ મજકુર સ્ત્રી સાથે થઈ ગયા છે.

વહીવટો આલમ

મોહંમદ યહયા કાજી

ભોપાલ રિયાસત.

સવાલ (૨)

સદરહુ સ્ત્રીનો ખીજે નિકાહ નહિં થવા બાબત.

દીની ઉલમાઓ અને મુફ્તીઓ આ મસલામાં શું ફરમાવે છે ? કે—

એક (બાલિગ) લાયક સ્ત્રીએ એક પુરૂષ સૌથે પોતાના વારસોથી છુપી રીતે નિકાહ કર્યો તેની ખબર તેના વાલીઓને પડવાથી તે સ્ત્રીને નિકાહ કરેલા પુરૂષના ઘેર જતાં અટકાવ કીધો અને તેને સંભાળપૂર્વક રાખવા લાગ્યા. સ્ત્રીની ઇચ્છા પુરૂષને ત્યાં આવવાની હતી. છતાં તેમના વારસોએ અટકાવી રાખી. થોડા દિવસ પછી મજંકુર સ્ત્રીનો નિકાહ તેના પ્રથમ થયેલા નિકાહવાળા પુરૂષ સિવાય ખીજા એક તેના કુટુંબના પુરૂષ બેડે કરી આપ્યો તો આવી રીતે સદરહુ સ્ત્રીનો નિકાહ ખીજા પુરૂષ સાથે થયો કે નહિં અને એવી નિકાહમાં શામિલ થનાર ઇસમે કેટલે દરબજે ગુનેહગાર થયા તે હનફી મઝહબ પ્રમાણે ફરમાવો.

દીલ્હીના આલેમોનો ફતવા.

અલ-ખવાજ

તેના વારસોએ જે નિકાહ કર્યો છે તે સહી થયો નથી.

મુહમ્મદ કીશ્વતુલ્લા

મુદરરીસ મદ્રસએ અમીનીઆ-દેહલવી.

અલ જવાબ સહી

એહકરૂલ ઇબાદ મહંમદ ખીન ઇસમાલઇલ કફલતવી

તા. ૩ જુલહજ સને ૪૧

ખાદીમ મદ્રસએ અનબુમન ઇસ્લામ-ખોલવડ.

અલ જવાબ સહી

મહંમદ રહેમતુલ્લા ગુલામ મદ્રસીસ

તા. ૩ જુલહજ સને ૪૧

અવલ મદ્રસએ-કઠોર.

અલ જવાબ સહી

(સહી) સૈયદ મેહમૂદસન-મુફતી રાંદેર, જી. સુરત.

(સહી) ફકીર મેહમૂદસન કારી (મદ્રસએ મોહંમદીઆ)

(સહી) મોહંમદ હુસેન રાંદેરી (મોહતમીમ મદ્રસએ મોહંમદીઆ)

(સહી) મોહંમદ ઇબ્રાહીમ રાંદેરી (મોધયન „ „)

(સહી) અબદુલ રહીમ રાંદેરી.

(સહી) મોહંમદ સીદીક (મદ્રસીસ મદ્રસા ડાબેલ)

દેવખંદના આલીમોનો ફતવો

ખાલિગ (લાયક ઉમરની) શ્રીએ જે પોતાનો નિકાહ પોતાની મરજી પ્રમાણે પોતાની કેમમાં કર્યો હતો તે તે સહી થઈ ગયો. આવા સંજોગોમાં તેનો બીજા નિકાહ જે તેના વારસોએ કર્યો તે સહી થયો નથી.

વઢાહો તઆલા આલમ કતબા.

અભુર રહેમાન

મુક્તી મદ્રસએ દેવખંદ

તા. ૨૫ શબ્દાલ સને ૪૧.

ભોપાલના આલીમોનો ફતવો

જે નિકાહ તેના વારસોએ કયો છે તે નાદુરસ્ત છે
અને તેમાં જે લોકો સામિલ થયા છે તે ગુનેહગાર છે
અને શરીયત મુજબ સબને પાત્ર છે.

મોહમ્મદ ચંહયા

કાજ રિયાસતે ભોપાલ.

તા. ૧૪ જુલાઈ સને ૪૧

રાંદેરના આલીમોનો ફતવો

મવલાના મોલવી મુક્તી મોહમ્મદ હુસૈન રાંદેરી.

દીની ઉલમાઓ અને મુક્તીઓ આ મસલામાં શું
ફરમાવે છે કે, એક સ્ત્રી બાલિગ (લાયક ઉમરની) અકલમંદ,
સમજદાર પોતાની કેમમાં પોતાના વારસોથી છુપી રીતે
તેજ કેમના એક પુરૂષ સાથે શરીરતના કાયદા મુજબ
નિકાહ કરી અને સરકારી સ્ટાંપ ઉપર કરાર શાક્ષીઓ
સાથે કરી આપ્યો. તેની નિકાહની ખબર તેમના વારસોને

થયાથી તે નિકાહ કરનાર પુરૂષના ઘેર જવા માટે તેને તેના વારસોએ અટકાવ કર્યો અને તેને સમજાવી. તેથી તેણે થએલા નિકાહનો ઇનકાર કર્યો. અને જણાવ્યું કે મેં નિકાહ પઢ્યા નથી તેમ હું કાંઈ જાણતી નથી.

મજકુર નિકાહ કરનાર પુરૂષ કહે છે કે, સ્ત્રી મજકુરે મને પોતાના હસ્તે સહી કરી સરકારી સ્ટાંપ ઉપર કરાર શાક્ષીઓ સાથે કરી આપ્યો છે. અને નિકાહ પઢ્યો છે. તે સ્ત્રી તરફનો વકીલ અને બે શાક્ષીઓ હાલ મોબુદ છે. એ બાબતને થોડા માસ વિત્યા પછી એક મોલવી સાહેબે આવી મજકુર નિકાહ કરનાર પુરૂષને પૂછ્યું કે તમે મજકુર બાઈ સાથે નિકાહ પઢ્યો છે? મજકુર પુરૂષે જવાબ આપ્યો કે હા! ત્યારપછી લખાણની બાબત પુછવામાં આવી તે માટે તેમણે જણાવ્યું કે હા. આ નિકાહનો કરાર મારી પાસે છે. પણ હું હાલ બતાવી શકતો નથી. જરૂર પડે પાછળથી રજુ કરીશ. નિકાહ કઈ જગાએ થયા છે તે બદલ જગા બતાવવા નાપાડી. ત્યારબાદ પુછવામાં આવ્યું કે, નિકાહ વેળાએ કેટલા માણસ હતા?

જવાબ—મારા સિવાય ચાર માણસ હતા.

સવાલ—વકીલ અને શાહેદો કેણુ કેણુ છે?

જવાબ—ફલાણુ ફલાણુ છે.

સવાલ—તેમના બાપનું નામ શું છે?

જવાબ—તે મને યાદ નથી. કરાર દસ્તાવેજમાં છે.

ઉપર મુજબ જવાબ ઇસમ મજકુરે આપ્યો છે માટે તેનો નિકાહ કાસીદ (નાદુસ્ત) થયો કે નહિ તે મજહબે હનફી મુજબ જણાવશે.

રાંદેરના આલીમોનો ફતવો.

જવાબ—

આવા સંજોગોમાં નિકાહ કાસીદ થયે નથી ફક્ત વહાણો તઆલા

મહંમદ હુસેન રાંદેરી

મોહંમદીમ મદ્રસે મોહંમદીઆ.

આ સંજોગો વચ્ચે મજહબે હનફીઆની રૂએ નિકાહ સહી દુસ્ત છે.

ફકીરમહંમદ હસબુલકારી

મદ્રસએ મોહંમદીઆ—રાંદેર.

જવાબ સહી

એહમદ અબ્દુલ રહીમ રાંદેરી.

મયઈન મદ્રસએ મોહંમદીઆ—રાંદેર.

અલ જવાબ સહી

મોહંમદ ઇબ્રાહીમ ગફરલહુ

અલ જવાબ

સૈયદ મેહદી હસન મુક્તી—રાંદેર ૭૦ મુરત.

અલ જવાબ સહી

મોહમદ સીદીક

મદરરીસ મદરસો—દાબોલ.

આ સઘળા ફતવાઓ ચોક્કસ રીતે સારા નામાંકિત આલીમો તરફથી આવેલા છે જેનો તરમુજો ગુજરાતીમાં કરાવી પ્રગટ કરવામાં આવ્યા છે.

મજકુર સ્ત્રીઓ કરેલો અસલ કરાર દસ્તાવેજ તથા દરેક ઉદ્દેશ્યો તરફથી આવેલા અસલ ફતવાઓ અમારી પાસે મોબુદ છે, જેઓને જો બદલ શંકા હશે તેમને બતાવવામાં આવશે. જે ઉપરથી ખાત્રી થશે.

ફઝુલી નિકાહનો આખો ફત્વો લક્ષપૂર્વક વાંચવામાં આવે તો જણાઈ આવે છે કે, મૂળ સવાલ અને તે ઉપર અપાયેલા જવાબનો કાંઈ પણ સંબંધ નથી. તેથી તે ફત્વો કેટલો બનાવટી અને પોકળ છે તે ખુલ્લું થાય છે. અને તેની સાબીતી અમારી પાસે મોબુદ છે.

ઈસમાઈલ મુલેમાન બદાત.

મુસ્ત—ચૌદાના પૂલ ઉપર આવેલા “મુસ્ત સિદ્દિ” પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં,
ઠાકોરદાસ માનસિંહે છાપ્યું.
